

اشاره: هر انسان خردمند و دانایی نیک می‌داند که یکی از کارهایی که پیشرفت و بهروزی او را در کار مورد علاقه‌اش فراهم می‌آورد، استفاده از نصایح و پندهای کسانی است که در آن کار استاد هستند و راهی که او در ابتدای آن به‌سر می‌برد، آن‌ها آن را به پایان رسانده‌اند. آیت‌الله‌العظمی صافی گلپایگانی رحمته‌الله در طول حیات بابرکتش رهنمودهای داهیان‌های را تقدیم جرعه‌نوشان فقه آل محمد علیهم‌السلام و سرباز واقعی امام عصر علیه‌السلام نموده‌اند که هرکدام گنجینه عظیم و کلید رهایی‌بخش دانش‌اندوزان و سالکان الی‌الله می‌باشند. در متن زیر بخشی از آن را می‌خوانیم.

• تمسک به قرآن و عترت علیهم‌السلام

نکته‌ای که خود و طلاب عزیز و مدرسین عالی‌مقام را به آن توصیه می‌نمایم، این است که در سیر دانشجویی و دانشجویی، دو بال کتاب و سنت؛ قرآن مجید و احادیث شریفه را وسیله پرواز و عروج به معارج علم و معرفت بدانند و الهام از کتاب خدا و هدایت‌های اهل‌بیت علیهم‌السلام را در خودسازی و معرفت‌افزایی و تکمیل بصیرت دینی، مصدر همه بینش‌ها و کمالات علمی و عملی بدانیم و این جمله بزرگ «شَرِّقًا وَ غَرَبًا فَلَا تَجِدَانِ عِلْمًا صَاحِبِحَا إِلَّا شَيْنًا خَرَجَ مِنْ عَيْنِنَا أَهْلَ الْبَيْتِ» را همواره جلوی چشم خود داشته باشیم و در فرهنگ دین و عقیده، استقلال اسلامی و مذهبی را که اصل و اساس است، حفظ نماییم.

فعالیت ده‌ساله دفتر مرجعیت شیعه در شبه‌قاره هند

از آنجا که مرجعیت شیعه پناهگاه و ملجأ عموم مسلمانان و خصوصاً شیعیان بوده و حوزه‌های عملیه این پایگاه پاسبانی از مذهب و مرام اهل‌بیت علیهم‌السلام، در درجه اول این توجه و اهمیت قرار داشته و نیز اهمیت شبه‌قاره هند (هندوستان، بنگلادش، پاکستان و...) برکسی پوشیده نیست. از این جهت قریب ده سال است که مرجع جهان تشیع آیت‌الله‌العظمی صافی رحمته‌الله به حوزه‌های علمیه و جمعیت مسلمانان و شیعیان این خطه توجه خاصی مبذول داشته‌اند.

اهم فعالیت‌های دفتر معظم‌له در این دوره به شرح ذیل می‌باشد:

۱. تعیین نماینده در شبه‌قاره

جهت ارتباط راحت‌تر و پاسخ‌گویی به مسائل شرعی و برگزاری برنامه‌های فرهنگی و برپایی پایگاه شیعه، نمایندگانی از طرف معظم‌له در هندوستان و پاکستان منصوب گردیدند.

• ۲. هماهنگی با نمایندگی‌های مقام معظم رهبری، جامعة المصطفی علیه‌السلام و مسئولان فرهنگی سفارتخانه‌های جمهوری اسلامی ایران

معظم‌له نمایندگانی در لکهنو و بمبئی دارند که به پاسخ‌گویی مسائل شرعی و انجام فعالیت‌های دینی و ترویج فرهنگ غنی اهل‌بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام مشغول بوده و از جمله فعالیت‌های آنها، نشست‌های مشترک با مسئولان فرهنگی شیعیان هند و همچنین متولیان فرهنگی ایران در شبه‌قاره، نماینده محترم مقام معظم رهبری، رایزنی فرهنگی و نمایندگی جامعة المصطفی علیه‌السلام جهت هماهنگ نمودن فعالیت‌های فرهنگی و تبیین ضرورت‌ها و ارائه راهکارهای مناسب جهت ایجاد وحدت بین مسلمانان بوده است.

• ۳. تقویت حوزه‌های علمیه و کمک‌های فکری و مالی ضعف و محرومیت شیعیان و حوزه‌های علمیه در شبه‌قاره، کاملاً مشهود بوده و یکی از فعالیت‌های امور بین‌الملل دفتر مرجعیت شیعه در این خطه شناسایی حوزه‌های علمیه و اطلاع از نیازمندی آنان و کمک‌های فکری و نرم‌افزاری و نیز کمک مالی به این حوزه‌ها بوده است.

• ۴. تأسیس مرکز تحصیلات تکمیلی حوزوی

در بررسی و برآوردی که از حوزه‌های علمیه شبه‌قاره هند صورت گرفت، مشاهده شد که طلاب آن حوزه‌ها به‌خاطر مشکلات مالی، قادر به اداره زندگی با شهریه دریافتی نبوده و از این جهت، قادر به تحصیلات تکمیلی و ادامه تحصیل نیستند و عمده دلیل آن، نبود استاد و نیاز مالی می‌باشد. در این زمینه مرکز تحصیلات تکمیلی و تخصصی حوزوی تأسیس شد که با جذب طلاب

توصیه‌های آیت‌الله‌العظمی

صافی گلپایگانی رحمته‌الله‌علیه

به طلاب و فضلاى حوزه

تأکید بالاتر نیست که «مَلْعُونٌ مَنْ تَرَأَسَ، مَلْعُونٌ مَنْ هَمَّ بِهَا، مَلْعُونٌ مَنْ خَدَّتْ بِهَا نَفْسَهُ»^۱

• اخلاص در تدریس و علم‌آموزی

سومین نکته اینکه در درس، تدریس، بحث و تحقیق، خلوص نیت و خدمت به بسط علم و دفع جهل از خود و دیگران را وجهه همت قرار دهند و بدانند که بزرگترین خدمت به بندگان خدا و بالاترین سعی، در افزایش بینش و معرفت بندگان خدا به خدا و جهل‌زدایی می‌باشد. حفظ یک آیه از قرآن و آشنایی به مضمون آن، یک جمله از مثل نهج‌البلاغه و منابع وسیع علمی و موارث فکری و تربیتی – که بحمدالله در اختیار ماست– فضیلتی بس بزرگ می‌باشد که قیمت حقیقی اشخاص به مقدار بهره‌ای است که از این فضیلت دارد.

قرآن کریم و حدیث در رشته‌های مختلف کمالات انسانی در نهایت ایجاز، جامع‌ترین دستورات را در اختیار بشر قرار داده است. از شخص حضرت رسول اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم علاوه بر قرآن کریم که کلام الهی است، هزاران کلمه علم و حکمت روایت شده است و بحمدالله در فرهنگ و علم و معرفت، غنی‌ترین و بهترین مکتب‌ها و تعلیمات را در اختیار داریم.

• فضیلت علم‌آموزی

نکته چهارم، هرچه بخواهیم راجع به فضیلت علم بگوییم و به هر زبانی که بخواهیم بیان کنیم، کم است:

لَا فَضْلَ إِلَّا لِأَهْلِ الْعِلْمِ إِنَّهُمْ

عَلَى الْهُدَى لَمَنْ اسْتَهْدَى أَدْلَاهُ

وَقِيمَةُ الْمَرْءِ مَا قَدَّكَانَ يُحِبُّهُ

وَأَلْبَحَاهُلُونَ لِأَهْلِ الْعِلْمِ أَغْدَاءُ

فَقُمْ بِعِلْمٍ وَلَا تَتَّبِعْ لَهْ بَدَلًا

فَالنَّاسُ مَوْتَى وَأَهْلُ الْعِلْمِ أَحْيَاءُ^۲

خدا می‌داند که حیات واقعی، در علم‌آموزی است. قدر خودتان را بدانید که به سمت حیات و زنده بودن در حرکت هستید.

مسائل و مقامات دنیوی نسبت به علم‌آموزی از قرآن مجید و روایات اهل‌البیت علیهم‌السلام قابل قیاس نیست. خدا می‌داند حضرت بقیه‌الله الاعظم ارواح العالمین له الغداء

■ ویژه‌نامه شیخ‌الفقها | ۳ |

مسجد مقدس

امام حسن عسکری علیه‌السلام

مسجد مقدس امام حسن عسکری علیه‌السلام تنها مسجدی است که به امر آن‌حضرت توسط احمدبن اسحاق اشعری، وکیل گران‌قدر و بزرگوار ایشان در شهر مقدس قم بنا شد. در اعتماد امام حسن عسکری علیه‌السلام به ایشان همین بس که حضرت، فرزند دل‌بندش و آخرین ذخیره اهل‌بیت علیهم‌السلام را به او نشان داد و فرمود « احمد! امام پس از من ایشان هستند و اگر تو نزد خداوند و حجت‌های او گرامی نبودی، فرزندم را به تو نشان نمی‌دادم».

این مسجد با عظمت طی ده قرن گذشته، مورد توجه بزرگان دین و شاهد حضور بندگان مؤمن و پاک و مخلص بوده و زوایای این مسجد، گواه راز و نیاز و تهجد شب‌زنده‌داران و معتکفان بوده است و چه بسیار وعظ و پندها از زبان عالمان وارسته و پرهیزکار در این مسجد طنین‌انداز شده و در این مکان مبارک، ستارگان علم و تقوا به اقامه جماعت و اعتکاف پرداخته‌اند و محل تدریس بسیاری از علما و مدرسان عالی‌مقام حوزه علمیه بوده است.

با عنایات خاصه حضرت ولی عصر علیه‌السلام طرح توسعه این مسجد مقدس در ابتدای قرن یازدهم، املاک مجاور حسب الامر آیت‌الله العظمی سید محمدرضا گلپایگانی رحمته‌الله خریدار شد و در سال ۱۴۲۱ قمری کلنگ ساخت بنای جدید مسجد توسط آیت‌الله العظمی شیخ لطف‌الله صافی‌گلپایگانی رحمته‌الله به زمین زده شد و تحت اشراف معظم‌له در سال ۱۴۳۱ هجری قمری به صورت بناء عظیم کنونی به اتمام رسید.

این مسجد با ۲۵ هزار متر مربع زیربنا موجب زینت و عزت شهر مقدس قم و جهان تشیع می‌باشد.

در بنای قدیم مسجد امام حسن عسکری علیه‌السلام، مجموع شبستان‌های مسجد ۳۱۹۰ متر مربع پوشش مسقف و ۱۵۲۰ متر مربع در صحن فضای باز دارد که مجموع مساحت مورد استفاده نمازگزاران ۴۷۱۰ متر مربع است.

بنای جدید مسجد مقدس امام حسن عسکری علیه‌السلام که تحت اشراف آیت‌الله‌العظمی صافی گلپایگانی رحمته‌الله به بنای قدیم افزوده شده، دارای بخش‌های ذیل است:

۱. شبستان اصلی که در طبقه هم‌کف قرار دارد. مساحت این شبستان، حدود ۲۹۰۰ متر مربع است و گنجایش ۱۹۵۰ نفر نمازگزار را دارد. در قسمت فوقانی شبستان اصلی، گنبد نسبتاً بزرگی با دهانه ۲۷ متر و ارتفاع ۳۵ متر از کف شبستان به زیبایی این بنا افزوده و دو مناره (گلدسته) با بلندی ۵۹ متر، از کف شبستان، شکوه خاصی به این بنای عظیم داده است.

۲. شبستان دوم، در طبقه زیرین شبستان اصلی قرار گرفته که مساحت حدود ۲۷۰۰ متر مربع با نیم‌طبقه‌ای به مساحت ۱۶۰۰ متر مربع دارد و پذیرایی ۱۸۰۰ نماز گزار خواهد بود.

۳. طبقه تحتانی این بنای عظیم، به کارهای فرهنگی، برگزاری نمایشگاه کتاب و.... اختصاص یافته است.

۴. در پشت محراب بنایی در ۷ طبقه ساخته شده است که قسمت‌های اداری و کتابخانه و... در این مکان می‌باشد.

۵. در ۵ طبقه دیگر پشت محراب، بخش اداری مسجد، سالن غذاخوری و تأسیسات قرار دارد.

۶. بنای جدید ۱۸۰ سرویس بهداشتی و حمام دارد.

• ویژگی‌های این بنای عظیم عبارتند از:

۱. در بنای جدید تمام قرآن کریم (از آغاز قرآن تا پایان) با کاشی‌کاری بسیار زیبا در طول ۹۰۰۰ متر مزین شده که این طرح بدیع در میان ابنیه اسلامی منحصر به فرد است.

۲. ترکیب معماری بنای قدیم و بنای جدید، جلوه خاصی را به این بنای مقدس بخشیده است.

۳. در چهار جهت مسجد فضای آزاد و شارع عمومی قرار دارد.

۴. برای دسترسی آسان نمازگزاران، ۳ ورودی در نظر گرفته شده که مهمترین آن، در ورودی قبله مسجد است و برای دسترسی به طبقات مسجد، از آسانسورهای متعددی استفاده شده است.

۵. در طراحی شبستان‌ها جهت قبله به‌طور کامل رعایت شده که نمازگزاران بدون هیچ تمایلی به سوی دیگر، نماز را اقامه خواهند کرد.

